

Factors affecting the quality of e-learning in Farhangian University of Khuzestan Province: Based on Grounded theory approach

Morid Niazi :Ph. D student, Department of Educational Administration, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Gholamhossein Barekat*: Faculty member, Department of Educational Administration, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Leila Bahmaie: Faculty member, Department of Educational Administration, Omidieh Branch, Islamic Azad University, Omidieh, Iran.

Abstract: Given the rapid growth of educational technologies and their consequent impact causing changes in economic, social and cultural strata of society, it can be argued that the nature of education also requires a fundamental change. This, of course, makes the mission and responsibility of universities more difficult. Therefore, in addition to the change in the educational system and fundamental reforms in educational methods, the use of e-learning and its quality should be among the top priorities of universities. The purpose of this study is to investigate the factors affecting the promotion of educational quality at Farhangian University of Khuzestan Province using grounded theory. The statistical population of the study consisted of managers, officials, experts, thinkers and prominent faculty members of this university. For this purpose, a mixed design was used in this study. In the qualitative phase of research, sampling was done based on purposeful method, while the quantitative phase involved stratified random sampling. Open and axial coding was used to analyze the data. According to the results 142 concept codes and 12 categories were extracted which were taken into account to enhance the quality of e-learning in Farhangian University of Khuzestan Province. These included Causal factors (human factors), improving the quality of e-learning (curriculum, content, objectives), Strategies (assessment and interactive assignments), contextual conditions (management and infrastructure, infrastructure and support), interventionist conditions (educational media, social, cultural and moral factors) and consequences (economic factors).

Keywords: Quality improvement, Farhangian University, Grounded theory.

***Corresponding author:** Faculty member, Department of Educational Administration, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran.

Email: v_data@yahoo.com

مقدمه

همزمان با تغییرات سریع فنون و مهارت ها و ظهور پدیده های نوین در فناوری اطلاعات و ارتباطات و تاثیر آنها بر شیوه ها و روشهای زیستن، فرایند آموزش و تعلیم و تربیت نیز که یکی از ارکان اساسی و بنیادین جوامع است متحول و دگرگون شده است. تاثیرپذیری تعلیم و تربیت از فناوری را به عنوان رویکرد یادگیری الکترونیکی، اطلاعات و ارتباطات جدیدی در یادگیری مطرح ساخته که فرصت های یادگیری مستقل، سبک های تدریس و طراحی محتوا به شیوه های گوناگون و متنوع را فراهم آورده است. این رویکرد نوین برخلاف رویکرد سنتی یادگیری و آموزش که یاد دهنده محور بود، انعطاف پذیرتر و یادگیرنده محور است و از طریق تشخیص بخشها و ماهیت پویای تعلیم و تربیت نوین مدرسان را ترغیب می کند تا خود را با فرایند تغییر مداوم تطبیق دهند (رضوی زاده 1394) یادگیری الکترونیکی به استفاده از فناوریهای مبتنی بر اینترنت، به منظور افزایش میزان آموختن مربوط می شود و می تواند فراگیر را در زمینه تفکر انتقادی، خود محور بودن و انجام کارگروهی کمک کند و ضمناً نقش فراگیر را از حالت غیرفعال به یک شخص فعال خود محور و نقش مدرس را به یک فرد حامی تغییر میدهد. اگر یادگیری الکترونیکی و سایر فناوری های آموزشی به طور صحیح و مناسب استفاده شوند به کارگیری آنها برای یادگیری تجربی نیاز به بحث و گفتگو دارد و لذا عرصه توسعه شبکه مطرح میشود (ویلیامز 2011).

گسترش روز افزون دسترسی به سخت افزارها و نرم افزارهای مناسب برای آموزش الکترونیکی، به ویژه توسعه شبکه جهان گستر وب، افق جدیدی را پیش روی مؤسسات آموزشی نهاده است. به نظر می رسد استفاده از این امکانات برای آموزش، به تحقق برخی از آرمانهایی که به عنوان ملاک های کیفیت آموزش از آن نام برده میشود، از جمله: فراگیرمحوری، یادگیری مادام العمر، یادگیری فعال، تعامل در یادگیری و چند رسانه ای

بودن، کمک کند. هرچند برخی از مؤسسات آموزشی، در سال های اخیر، نسبت به ارائه کامل دوره های آموزشی به صورت الکترونیک اقدام نموده اند، اما هنوز شواهد زیادی در مورد نتایج ارزشیابی این برنامه ها منتشر نشده است. با توجه به مزایای عمومی آموزش الکترونیکی و قابلیت های ویژه آن در آموزش پزشکی، به نظر می رسد ادغام آن در برنامه های جاری آموزشی دانشگاه ها، به گونه ای که آموزش متداول به شکل تلفیقی از آموزش سنتی و آموزش الکترونیک ارائه شود، اجتناب ناپذیر باشد (زند و همکاران 1399). گرایش روز افزون نسبت به آموزش الکترونیکی حاکی از مزایای مختلف این روش نسبت به روشهای سنتی آموزش است و از مطرح ترین محیط های یادگیری در عصر اطلاعات به شمار می رود. اطلاع از نتایج پژوهش یادگیری در زمینه الکترونیک، مدرسین و محققین را جهت تصمیم گیری در انتخاب روش تدریس در کلاس آگاه تر خواهد نمود تا بر این اساس در جلسات کلاسی خود روش مؤثر و مفید را به اجرا درآورند (ابومسعودی 1394).

سرمایه اصلی هر جامعه نیروی متخصص کارآمد و آگاه به علم و دانش روز می باشد که کشور ایران از این امر مستثنی نیست. بایشرفت روز افزون جوامع نیاز به آموزش های نوین خود را امری ضروری نشان میدهد. فرزندان و آینده سازان این مرز و بوم نیاز به تربیت و آموزش صحیح خواهند داشت. به همین دلیل بهره گیری از فناوریهای نوین اطلاعاتی در امر آموزش و پرورش و تربیت نیروی انسانی خلاق و کارآمد ضروری به نظر می رسد. در این راستا توسعه نظام یادگیری الکترونیکی در بسیاری از دانشگاه ها در سراسر دنیا، ضرورت استفاده از این روش آموزشی را به خوبی نشان میدهد. قابلیت های بالای این نظام آموزشی، اهمیت و ضرورت به کارگیری آموزش الکترونیکی را انکار ناپذیر کرده است. با توسعه یادگیری الکترونیکی در سطح دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی، اجرای برنامه های یادگیری الکترونیکی و لزوم تأمین الزامات و استانداردهای مورد

سرلوحه کار خود قرار داده و در تلاش است با افزایش کیفیت آموزش الکترونیکی بهره وری را افزایش و هزینه ها را کاهش دهد. با توجه به اینکه طی سال های اخیر طراحی مدل آموزش الکترونیکی توسط بسیاری از افراد حرفه ای شامل طراحان آموزشی، متخصصان فناوری و مشارکت کنندگان در توسعه منابع انسانی آغاز گردیده است، پژوهش حاضر عوامل مؤثر در طراحی الگویی جهت ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان را مورد بررسی قرار داد.

تعریف کیفیت و مشتقات آن (تضمین کیفیت، کنترل کیفیت، ممیزی کیفیت، مدیریت جامع کیفیت و افزایش کیفیت) نیز دارای چالش فراوانی است. مرور اجمالی تعاریف کیفیت و تضمین کیفیت نشان می دهد که عمده ابهام موجود در واژه کیفیت ناشی از دیدگاههای ذینفعان است. فقدان شفافیت واژه خود یک پتانسیل دلبه است. از یک جهت برای دستیابی نیازها و علائق ذینفعان مختلف داخلی و خارجی مساعد است و از سوی دیگر عملیاتی کردن مفهوم کیفیت را بدلیل ابهام و عدم صراحت آن مشکل می سازد. اما تضمین کیفیت به عنوان یک روش مورد استفاده در جهت قضاوت در باره تحقق آرمان ها و اهداف سازمانی هم قابل دستیابی و هم قابل اجراست (نیوتن 2007) با رویکردی علمی و نسبت گرا، ماهیت نسبی کیفیت را به ذینفعان، زمینه و مکانیزم های خاص تضمین کیفیت از قبیل سنجش، ممیزی و اعتبار سنجی مربوط می داند. بر خلاف دیدگاه ها سنتی که تضمین کیفیت را به عنوان مکانیزمی جهت جلوگیری و پیش بینی نقایص یا اشتباهات می داند. استفاده از رویکرد عملیاتی ذینفعان و به احتمال زیاد موجب پرورش فرهنگ تضمین و بهبود فزاینده کیفیت می شود.

لذا کیفیت در آموزش عالی عبارت است از برآوردن انتظارات فرد و جامعه از طریق آموزش، پژوهش و عرضه خدمات تخصصی، از این رو کیفیت دانشگاهی به مطلوبیت یادگیری دانشجویان، کیفیت پژوهشهای انجام شده و کیفیت خدمات تخصصی که اعضای دانشگاه برای حل

نظر برای طراحی، توسعه و پیاده سازی یادگیری الکترونیکی در آموزش عالی اهمیت یافته است.

یکی از زمینه هایی که امروزه در نظام آموزش عالی با آن مواجه هستیم بحث کیفیت در برنامه های یادگیری الکترونیکی است. یادگیری الکترونیکی زمینه ها، مفاهیم و موضوعات جدیدی را ایجاد کرده که تفاوت های اساسی با محیطهای یادگیری سنتی دارد. این نوع یادگیری در دامنه گسترده ای از فعالیتهای مبتنی بر فناوری اتفاق می افتد که کار یادگیری و تدریس در آن بسیار متنوع تر و متفاوت تر از محیط های سنتی است. بنابراین در چنین موقعیتی کیفیت برنامه های یادگیری الکترونیکی به ویژه در زمینه تدریس و یادگیری برخط امری بسیار ضروری و اجتناب ناپذیر به نظر می رسد. کیفیت، هزینه و بهره وری به عنوان سه عامل اساسی همواره مورد توجه خاص دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی بوده است، اما کیفیت بیش از دو عامل دیگر مورد توجه جدی قرار گرفته است. زیرا اعتقاد بر این است که هزینه و بهره وری به نوعی تحت تاثیر عامل کیفیت قرار می گیرند، اگر کیفیت بهبود یابد، هزینه ها کاهش یافته و بهره وری افزایش می یابد.

از سویی دیگر مدیران دانشگاه های فرهنگیان استان خوزستان بر حسب تقاضا، به دنبال راه های افزایش دوه ها یا رشته ها می باشند. این در حالی است که بودجه دانشگاه ها در حال کاهش است و در جهت پاسخگویی به نیاز روز افزون یادگیرندگان کفایت نمی کند. لذا آموزش از راه دور بهترین و مناسب ترین روش آموزش خواهد بود زیرا نیازی به کلاس درس و استاد تمام وقت نخواهد داشت و در نتیجه با توجه به کاهش بودجه، برنامه دانشگاهها مقرون به صرفه خواهد بود. همچنین معلمان پیشکسوت که تمایل به ادامه تحصیل در دانشگاه فرهنگیان را دارند دیگر ناگزیر به ترک محل خدمت خود نبوده و تحت تاثیر تحمل فشار و استرس ناشی از تنظیم نمودن ساعات تدریس خود با برنامه کلاسی دانشگاه نخواهند بود. با توجه به این مهم دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان کیفی سازی آموزش الکترونیکی را

تغییرات و اصلاحات اساسی در آموزش و به کارگیری آموزش الکترونیکی، کیفی سازی آن را نیز می طلبد با توجه به کارگیری آموزش الکترونیک و اهمیت کیفیت آن و بر اساس نظریه زمینه ای پژوهش حاضر به بررسی عوامل مؤثر بر ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان شامل شرایط علی اثرگذار، شرایط زمینه ای اثرگذار و شرایط مداخله گر اثرگذار پرداخت.

روش کار

هدف از انجام پژوهش بررسی عوامل تاثیرگذار بر ارتقای کیفیت آموزشی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان با استفاده از نظریه زمینه ای جامعه آماری پژوهش حاضر از خبرگان این موضوع شامل متخصصین مدیران و مسئولین دانشگاه فرهنگیان، خبرگان آشنا به موضوع تشکیل شد. روش نمونه گیری نظریه داده بنیاد؛ نمونه گیری نظری بود و نمونه ها با هدف دستیابی به اطلاعات جامع انتخاب شدند. نمونه گیری تا اشباع نظری مقوله ها ادامه یافت. کوربین و اشتراک (2008) معتقدند اشباع نظری زمانی رخ می دهد که دیگر مقوله تازه ای از داده ها استخراج نمی شود. در ضمن از مصاحبه عمیق، باز و غیر ساختارمند به مدت 60 تا 100 دقیقه با هر کدام از مصاحبه شوندها برای گردآوری داده ها استفاده شد. در مصاحبه شانزدهم، داده ها به اشباع رسید و مصاحبه هفدهم، برای اطمینان بیشتر انجام گرفت. برای اجرای پژوهش حاضر، پس از طراحی سؤالات کلی و تدوین پروتکل مصاحبه، مصاحبه های عمیق با صاحب نظران انجام شد. پس از پایان هر مصاحبه، محتوای آن به صورت کامل بر روی کاغذ پیاده سازی و اقدام به کدگذاری اولیه داده ها شد تا مفاهیم اولیه استخراج شوند. بعد از رسیدن به اشباع به مطالعه عمیق تر مبانی نظری و تحقیقات پیشین شد تا از ترکیب آن ها با تجربیات پژوهشگر و نظرات صاحب نظران نسبت به طراحی مدل اقدام شود. مدل طراحی شده در اختیار صاحب نظران قرار گرفت و بعد از دریافت پیشنهادات و نظرات آن ها در مورد طبقه بندی

مسائل جامعه عرضه می کنند و نیز کوششی که در راستای گسترش مرزهای دانش به انجام می رسانند، بستگی دارد (مرکز ارزیابی کیفیت دانشگاه تهران 1390). همچنین باید توجه داشت که کیفیت در آموزش عالی به منظور هدر نرفتن سرمایه های انسانی، منابع مادی و مالی لازم و هماهنگی بین توسعه نظام های آموزشی و کارایی آن امری ضروری است (نوه ابراهیم و کریمی 1385).

با توجه به یادگیری الکترونیکی به عنوان بخش جدید نظام های آموزشی فعلی باید از کیفیت مطلوب و بالایی برخوردار باشد تا بتواند پاسخگوی نیازهای فراگیران و والدین و نیازهای اجتماعی باشد. از همین رو کیفی سازی آموزش الکترونیکی امری ضروری و اجتناب ناپذیر است. به بیان دیگر اگر یادگیری الکترونیکی بخواهد که در نظام آموزش عالی مقبول واقع شود و در زمینه های مربوط به یادگیری و تدریس موفقیت چشمگیری را به دست آورد ناگزیر است که به جنبه کیفیت خود نیز توجه کند، زیرا همانگونه که بیان شد مخاطبان و ذینفعان موسسات آموزش عالی انتظار زیادی در خصوص کیفیت مطلوب خدمات اینگونه موسسات دارند تا جایی که کیفیت نظام های آموزش عالی به یکی از موضوعات مهم و اصلی تبدیل شده است. دانشگاه فرهنگیان نیز از این امر مستثنی نمی باشد. دانشگاه فرهنگیان به عنوان قلب تپنده سند تحول بنیادین، با بهره مندی از اساتید برخاسته از دل آموزش و پرورش و با بهره گیری از توان علمی پژوهشی خود، نقشی اساسی در این زمینه ایفا می کند. نهاد آموزش و پرورش به عنوان یک نهاد اجتماعی که نقشی اساسی در پیشرفت اقتصادی، اجتماعی فرهنگی و سیاسی جامعه را داراست، شناخته شده است که دانشگاه فرهنگیان نیز به آن وابسته است در دنیای امروز با رشد فناوری و ظرفیت آن در ارائه فرصت های آموزشی و کاهش هزینه ها مواجه هستیم. با توجه به این مهم، رسالت و مسئولیت دانشگاه فرهنگیان بیش از پیش سنگین تر و حساس تر شده است تا آنجا که علاوه بر

و به علت حساس نبودن نرم افزار اسمارت PLS به تعداد جامعه آماری با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس تعداد 385 پرسشنامه کامل از میان مدیران و مسئولین دانشگاه فرهنگیان و اساتید و دانشجویان دانشگاه فرهنگیان جمع آوری و برای تجزیه و تحلیل مورد استفاده قرار گرفت. جدول 1 توزیع فراوانی گروه های نمونه بخش کمی پژوهش را نشان می دهد.

جدول 1 توزیع درصد فراوانی گروه های نمونه

Table1. Frequency distribution of the samples

ردیف	گروه نمونه	تعداد	درصد
1	مدیران و مسئولین دانشگاه فرهنگیان	7	1/8
2	اساتید دانشگاه فرهنگیان	69	17/9
3	دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان	309	80/4
	جمع	385	100

مدیریتی و زیرساختی، برنامه های درسی، اهداف، محتوا، رسانه آموزشی، عوامل اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی، عوامل اقتصادی، عوامل انسانی، تعامل، آموزش و یادگیری، ارزشیابی و تکالیف و زیرساخت های پشتیبانی. در نهایت مقوله ها در قالب 12 مقوله اصلی در دل ابعاد 6 گانه مدل پارادایمی به صورت موجبات علی (1 مقوله)، مقوله اصلی: ارتقای کیفیت آموزش الکترونیک (3 مقوله)، راهبردها (3 مقوله)، شرایط زمینه ای (2 مقوله)، شرایط مداخله گر (2 مقوله)، و پیامدها (1 مقوله) جای گرفتند (جدول 2)

مقوله ها و مفاهیم، مدل نهایی آموزش الکترونیکی طراحی شد. سپس بر مبنای مدل مذکور، اقدام به تدوین پرسشنامه آموزش الکترونیکی گردید. پس از توزیع و جمع آوری پرسشنامه ها بین افراد جامعه آماری، با استفاده از مدل معادلات ساختاری، مدل ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی در فاز کمی نیز مشخص شد. همچنین، به دلیل نامعلوم بودن تعداد دقیق جامعه آماری بخش کمی

نتایج جدول نشان داد که 1/8 درصد از نمونه های پژوهش را مدیران و مسئولین دانشگاه فرهنگیان، 17/9 درصد اساتید دانشگاه فرهنگیان، 80/4 درصد را دانشجو معلمان دانشگاه فرهنگیان تشکیل می دهند.

یافته ها

نتایج حاصل از 15 مصاحبه انجام شده، از طریق کدگذاری باز و محوری (با استفاده از نرم افزار Max QDA نسخه Pro)، نشان داد که 142 کد مفهومی و 12 مقوله اصلی استخراج شد این مقوله ها عبارتند از

جدول 2. خلاصه کدگذاری باز و محوری مصاحبه شونده ها

Table2. Summary of open and axial coding of the interviewees

مقوله ها	ویژگی های استخراج شده از گزاره های کلامی (مفاهیم)
مدیریتی و زیر ساختی	طراحی دوره های آموزش الکترونیکی بر اساس چشم انداز سازمان انجام شود.
	طراحی دوره های آموزشی باید بر اساس رسالت های سازمان صورت گیرد.
	طراحی و پیاده سازی آموزش الکترونیکی در جهت تحقق اهداف سازمان باشد.
برنامه های درسی	بودجه و اعتبارات لازم برای تحقق آموزش الکترونیکی در جهت اهداف سازمان تخصیص یافته است.
	برنامه های درسی آموزش الکترونیکی باید بر اساس اهداف یادگیری تهیه شوند.
	مهمترین هدف برنامه های درسی در آموزش الکترونیکی، پرورش توانایی تحلیل انتقادی مسائل و مشکلات جامعه در ارتباط با رشته تخصصی آنان می باشد.
اهداف	برنامه درسی الکترونیکی باید در صدد ایجاد تجارب یادگیری، رضایت بخش برای هر دانشجو باشد.
	تولید و طراحی برنامه ی درسی الکترونیکی باید مبتنی بر فرایندهای عملی و منطقی صورت پذیرد.
	اهداف آموزشی به صورت صریح و مدون بیان شده اند.
	اصلی ترین هدف در آموزش الکترونیکی باید ارتقای خود راهبری و مدیریت بر زندگی در دانشجویان می باشد.

	ساخت دانش توسط خود دانشجو از طریق تعامل اجتماعی با دانشجویان و اساتدان از اهداف مهم آموزش الکترونیکی می باشد.
	اهداف آموزشی دوره های آموزش الکترونیکی با نیازهای جامعه متناسب است.
	محتوای تخصصی رشته اساس و بنیاد طراحی برنامه های درسی الکترونیکی با کیفیت در دانشگاههاست.
	انتخاب محتوا و فعالیت های یادگیری مربوط به هر موضوع درس در آموزش الکترونیکی، مبتنی بر اهداف دقیق و عینی یادگیری می باشد.
محتوا	مهمترین محتوای برنامه درسی الکترونیکی، آموزش روش های پژوهش به دانشجویان می باشد.
	مهمترین محتوای در برنامه درسی آموزش الکترونیکی، دانش موضوعی و تخصصی بدون توجه به نیازهای دانشجویان و جامعه می باشد.
	محتوای برنامه درسی بر مسائل مربوط به حیطه تخصصی هر رشته در جامعه تأکید می نماید.
	محتوای یادگیری در آموزش الکترونیکی باید واقعی، سرشار از حل مسأله و مرتبط با بافت اجتماعی و فرهنگی دانشجویان باشد.
	کار کردن با سامانه آموزش الکترونیکی آسان می باشد.
	نظام آموزش الکترونیکی چند رسانه ای می باشد.
رسانه آموزشی	نظام آموزش الکترونیکی از امنیت لازم برخوردار می باشد.
	سایر مواد آموزشی مانند کتاب الکترونیک، فیلم و تصویر و همچنین لینک به سایت های دیگر (وجود دارد).
	مواد یادگیری دوره ابزارها، مقالات، متن و ... مربوط و مفید باشند.
	دوره های آموزشی الکترونیکی در ایجاد مساوات و عدالت آموزشی، کارساز بوده است.
عوامل اجتماعی	تنوع فرهنگی در طراحی دوره های آموزش الکترونیکی مورد توجه قرار گرفته است.
فرهنگی و اخلاقی	محتوای دروس ارائه شده با ارزش های اخلاقی حاکم بر جامعه همخوانی دارد.
	برنامه ی درسی الکترونیکی باید به دانشجویان امکان درک مسائل اجتماعی و اقدام برای ایجاد جامعه ای جدید را بدهد.
	آموزش الکترونیکی باعث کاهش هزینه ی رفت و آمد شده است.
عوامل اقتصادی	آموزش الکترونیکی در کاهش هزینه ی اقامت در خوابگاه مؤثر است.
	آموزش الکترونیکی سبب کسی در آمد در کنار تحصیل خواهد شد.
	هزینه ی اتصال به اینترنت مقرون به صرفه است.
	اساتید در تخصص خود به دانش روز مسلط هستند.
	باز خورد اساتید، آگاهی دهنده و جامع می باشد به گونه ای که دانشجو می تواند براساس آن تکلیفش را اصلاح نماید.
	اساتید نسبت به آموزش الکترونیکی نگرش مثبت دارند.
	اساتید از چت و ایمیل برای مشاوره و راهنمایی دانشجویان استفاده می کنند.
عوامل انسانی	اساتید مشارکت و همکاری میان یادگیرندگان را تسهیل کرده اند.
	اساتدان در طی تدریس و یادگیری در آموزش الکترونیکی باید به طور پیوسته آمادگی دانشجویان را برای استفاده از فرصت های یادگیری به لحاظ عاطفی، شناختی و مهارتی بررسی نمایند.
	دانشجویان دارای مهارت کافی در استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات سخت افزار، نرم افزار، روش ها، تجهیزات ارتباطی هستند.
	دانشجویان در فعالیت های گروهی بحث بر خط، اتاق های مباحثه، تابلو اعلانات و ... شرکت می کنند.
	کارشناسان و کارکنان فنی دانشگاه مشکلات پیش آمده ی دانشجویان در رابطه با سامانه را به سرعت رفع می کنند.
	دانشجویان با اساتید و کمک اساتیدها برای دستیابی به اطلاعات درسی، محتوای دروس و انجام پروژه ها و به صورت بر خط در تعامل هستند.
تعامل	دانشجویان با همکلاسی های خود جهت انجام فعالیت های درسی، پروژه ها، دریافت محتوای دروس و به صورت بر خط در تعامل هستند.
	اساتید جهت به روز رسانی اطلاعات خود با یکدیگر به صورت بر خط در تعامل هستند.
	ابزار لازم جهت تعامل دانشجویان و اساتید ایمیل، چت و ... وجود دارد.
	تدریس الکترونیکی باید مبتنی بر گام ها و مراحل دقیق از پیش تعیین شده باشد.
	فعالیت ها و تجارب یادگیری در آموزش الکترونیکی باید بر تعامل و ارتباط متقابل افراد با همدیگر مبتنی باشد.
آموزش و یادگیری	بهترین یادگیری زمانی اتفاق می افتد که دانشجویان امکان تحلیل و ارزیابی مسائل موجود اجتماعی را در روابط با رشته تخصصی خود داشته باشند
	نیاز های دانشجویان در آموزش الکترونیکی باید اساس تدوین برنامه درسی باشد.
	به دانشجو این امکان داده شود که مسئولیت یادگیری خویش را برعهده گیرد.
	حمایت های فنی و گزینه های راهنما جهت پاسخگویی به نیازها و دغدغه های دانشجویان وجود داشته باشد.

	در ارزیابی از دانشجویان سنجش میزان آگاهی های مدنی و مهارت های تصمیم گیری در خصوص رشته تخصصی مورد تأکید قرار می گیرد.
	در آموزش الکترونیکی ارزیابی از یادگیری دانشجویان بر سنجش مهارت های تصمیم گیری و توانایی های دانشجویان در مواجهه با موقعیت های واقعی زندگی تأکید می نماید.
	در آموزش الکترونیکی ارزیابی در خدمت آموزش و اصلاح بوده و بر خود ارزیابی تأکید می نماید.
	هدف از انجام ارزیابی آموزش الکترونیکی، تعیین میزان دستیابی دانشجویان به اهداف یادگیری از پیش تعیین شده است.
ارزیابی و تکالیف	ضوابط و مقررات آموزش بر خط در خصوص فعالیت های درسی بحث ها، ارتباطات ایمیلی و سرعت ادبی به صورت واضح و روشن بیان شده و به اطلاع همه رسیده است.
	به صورت برخط و بدون مراجعه ی حضوری می توانید تمامی کارهای اداری خود از جمله گواهی اشتغال به کار، ثبت نام، پرداخت شهریه، و حذف و اضافه را انجام دهید.
	امکان مشاوره در زمینه مسائل مختلف تحصیلی در دانشگاه فرهنگیان وجود دارد.
	دسترسی به منابع، کتاب ها، ویدئو، لوح فشرده به صورت برخط در دانشگاه فرهنگیان وجود دارد.
	کتابخانه دیجیتال و منبع اطلاعات علمی در دسترس است.
زیر ساخت های پشتیبانی	در دانشگاه فرهنگیان از دسترسی غیر مجاز به سامانه احراز هویت و ... ممانعت به عمل می آید.
	صدور گواهینامه با سرعت و دقت انجام می شود.

مرحله کدگذاری باز: 142 گزاره مفهومی اولیه

مرحله کدگذاری محوری: 12 گزاره مقوله

موجبات علی: عوامل انسانی

شرایط زمینه‌ای: مدیریتی و زیرساختی، زیرساخت ها و پشتیبانی

شرایط مداخله‌گر: رسانه آموزشی، عوامل اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی

راهبردها: ارزیابی و تکالیف، تعامل، آموزش و یادگیری

پدیده اصلی: برنامه درسی، اهداف، محتوا

پیامدها: عوامل اقتصادی

شکل 1. فرایند مدیریت داده‌ها و تکامل مدل در سه مرحله

Figure 1. Data management process and model evolution in three stages

بروز رسانی اساتید و آموزش لازم آنان و اجرای آن توسط اساتید می تواند باعث ارتقا آموزش الکترونیکی شود. فرزین (1385) در تحقیق خود اشاره کرد که منابع انسانی از مهمترین عوامل ارتقا آموزش الکترونیکی می باشد. در پژوهشی که توسط (صمدی و همکاران 1386) با عنوان شناسایی عوامل کلیدی موفقیت نظام یادگیری الکترونیکی در دانشگاههای ایران به این نتیجه رسید که عوامل انسانی در موفقیت نظام های یادگیری الکترونیکی کشورهای تاثیر گذار است. (گواپن 2001) در پژوهش

بحث و نتیجه گیری

در تحلیل سؤال اول پژوهش (شرایط علی اثرگذار بر ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان) باید بیان کرد که عوامل انسانی، به عنوان مقوله شرایط علی در این پژوهش، شناسایی شده است. در این رابطه، در پژوهش‌های (بریل و پاپ 1999)، (سلیم 2007)، (فرزین 1385)، (صمدی 1386)، (گواپن 2001) همخوان می باشد. (سلیم 2007) در تحقیق خود در مورد ارتقا آموزش الکترونیکی پی برد که

ایران نظام نسبتاً متمرکزی حکمفرماست و مدیران دانشگاهی نقش مهمی در شکل دادن به ساختارهای آموزشی و تسهیلات دارند، به نظر می‌رسد که از نظر خبرگان وجود مدیران انعطاف پذیر و دارای ذهن باز به سمت تغییرات تکنولوژیکی در آموزش و همچنین ویژگی حمایت‌گری و نوآوری مدیران که می‌تواند نقش مهمی در ارائه دوره‌های مجازی و الکترونیکی شود، ایفای نقش می‌کند. در واقع از این جهت مدیران و نگرش نوآورانه و پذیرنده تغییر مدیران به عنوان زیر بنایی ترین سطح به حساب آمده است که اصلی ترین افراد در نظام دانشگاهی در جهت دهی به برنامه‌های تغییر، ورود نوآوری و شیوه‌های آموزشی متناسب به محیط آموزشی مدیران هستند. اگر مدیران تمایلی به تغییر و تحولات آموزشی نداشته باشند طبیعی است که تلاش‌های سایر ذینفعان آموزشی از جمله اساتید و دانشجویان با مشکل جدی مواجه می‌شود.

در تحلیل سؤال سوم پژوهش (شرایط مداخله‌گر اثرگذار بر ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان) باید بیان داشت که مقوله‌های رسانه آموزشی، عوامل اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی به عنوان شرایط مداخله‌گری اثرگذار بر ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان، شناسایی شدند. این یافته‌ها با پژوهش‌های (روی 2015)، (جی بادین و آکینیسویه 2010)، (الهجرن و همکاران 2013)، (الغمدی و سامرجی 2016) همسو هست. (روی 2015) فقدان تعامل اجتماعی (احساس انزوا و تنهایی) را مهمترین عامل اجتماعی در آموزش الکترونیکی شناسایی کرد. (جی بادین و آکینیسویه 2010) چالش‌های فرهنگی و اجتماعی را مهمترین مانع آموزش الکترونیکی شناسایی کرد. (الهجرن و همکاران 2012) مقاومت در مقابل نظام نوین آموزش را از عوامل مهم در عدم اجرای آموزش الکترونیکی دانست. (الغمدی و سامرجی 2016) ضعف دسترسی به فراگیران و مدرسان، وجه کم به فرایند ارزشیابی دوره‌های آموزش مجازی، کیفیت پایین

خود به هفت عامل اصلی در موفقیت یادگیری الکترونیکی اشاره می‌کند: پشتیبانی سازمانی، تدوین محتوا، تدریس و یادگیری، ساختار درس، پشتیبانی از دانشجویان، پشتیبانی از اعضای هیات علمی و ارزشیابی.

بنابراین آموزش الکترونیکی موجب صرفه جویی قابل توجهی در زمان اساتید و فعالان آموزشی و هزینه‌های آموزشی می‌گردد زیرا در این شیوه، مواد آموزشی یک بار تدوین می‌شوند و بارها و در جاهای مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرند مطالعات متعدد نشان داده اند که یادگیری الکترونیکی حداقل به میزان آموزش سنتی اثربخش است و حتی از آن کاراتر می‌باشد و موجبات خرسندی یادگیرندگان را بیشتر فراهم می‌کند.

سؤال دوم: شرایط زمینه‌ای اثرگذار بر ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان کدامند؟

در تحلیل سؤال دوم (شرایط زمینه‌ای اثرگذار بر ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان) پژوهش باید بیان کرد که مقوله‌های عوامل مدیریتی و زیرساختی، زیرساخت‌ها و پشتیبانی به عنوان شرایط زمینه‌ای اثرگذار بر آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان، شناسایی شد. (خطیب زنجانی و همکاران 1391) عوامل و زیرساخت‌های فناوری، زیرساخت مدیریتی و زیرساخت اداری و نظام پشتیبان را مهم‌ترین عامل ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی مطرح می‌کنند. (هاشمی نژاد و همکاران 1391) پنج عامل زیرساختی، اطلاعاتی، روانشناختی، پشتیبانی و مهارتی را به عنوان عوامل بازدارنده در به کارگیری یادگیری ترکیبی و چهار عامل اجرایی و زیر ساخت‌ها، مشوق‌ها، عوامل مدیریتی و پشتیبانی را به عنوان عوامل پیش‌برنده یادگیری الکترونیکی تبیین می‌کنند. (باقری مجد و همکاران 1392) عامل مدیریتی، عامل تکنولوژی، عامل سازمانی، عامل فردی و زیر ساختی را به ترتیب به عنوان عامل‌های آموزش الکترونیکی در دانشگاه موثر دانسته اند. در این باره می‌توان گفت که با توجه به اینکه در آموزش عالی

محتوای ارائه شده در آموزش مجازی، عدم تسلط به زبان انگلیسی از مهمترین چالش آموزشی؛ آموزش الکترونیکی دانست (تارس و همکاران 2015). نیز در پژوهش خود با عنوان چالش های بکارگیری آموزش الکترونیکی در کنیا: یک مطالعه موردی در دانشگاه های دولتی کنیا به این نتیجه رسید که موانع شناسایی شده در این مطالعه شامل: زیرساخت های فناوری اطلاعات و آموزش الکترونیکی ناکافی، محدودیت های مالی، کمبود پهنای باند اینترنتی مقرون به صرفه مناسب، فقدان سیاست ها و روش های اجرایی آموزش الکترونیکی، فقدان مهارت فنی کارکنان آموزش در توسعه یادگیری الکترونیکی و محتوای الکترونیکی، عدم علاقه و تعهد کارکنان آموزش به استفاده از آموزش الکترونیکی، مقدار زمان مورد نیاز جهت توسعه محتوای آموزش الکترونیکی است. بنابراین، جهت رفع این مهم در عرصه اجرا، لزوم توجه به نقش آفرینی نهادهای مختلف و به ویژه نهادهای غیردولتی و خصوصی در حوزه های مختلف «تأمین زیرساخت شبکه های آموزش الکترونیک» و ارائه خدمات آموزشی بسیار محسوس است. نیازهای روزافزون مردم به آموزش، عدم دسترسی آنها به مراکز آموزشی، کمبود امکانات اقتصادی، کمبود مدرسان مجرب و هزینه های زیادی که صرف آموزش می شود، متخصصان را بر آن داشت که با کمک فن آوری اطلاعات روش های جدیدی برای آموزش ابداع نمایند، که هم اقتصادی و با کیفیت باشد و هم بتوان با استفاده از آن به طور همزمان جمعیت زیادی را تحت آموزش قرارداد. با توجه به اینکه نظام آموزش الکترونیکی دارای محدودیت هایی است که از جمله ی این محدودیت ها می توان به زمان بر بودن بررسی میزان زیاد پیغام های رسیده و ارسال جواب ها و همچنین نیازمند بودن به مهارت اطلاعات اشاره کرد. به نظر می رسد که بهترین روش در این خصوص اجرای آموزش ترکیبی است، که در آن می توان به طور همزمان از فواید هر دو روش سنتی و الکترونیکی بهره برد.

در تحلیل سؤال چهارم پژوهش (استراتژی (فرآیندها / تعاملات) اثرگذار بر ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان) باید بیان داشت که ارزشیابی و تکالیف، تعامل، آموزش و یادگیری در نظر گرفته شد. این یافته ها با پژوهش نظری در تحقیق خود پی برد که ارزشیابی و تکالیف، تعامل، آموزش و یادگیری در عوامل مؤثر بر یادگیری الکترونیکی در رشته های علوم پزشکی می باشد. (مسونی 2015) در پژوهشی با عنوان "رهیافتی برای ارتقای کیفیت در محیط های یادگیری الکترونیکی (دانشگاه مجازی) آمده است. بقا و دوام دانشگاه های مجازی در درجه اول به اعتماد و اطمینان ذینفعان به ویژه دانشجویان بستگی دارد و اعتماد و اطمینان ذینفعان نیز در گرو کیفیت روزافزون این دانشگاه ها و مؤسسات مجازی است؛ بنابراین کیفیت یکی از فاکتورهای مهم و اثرگذار در ایجاد، حفظ و توسعه این دانشگاه ها می باشد همچنین عامل، آموزش و یادگیری از عوامل ارتقای کیفیت در محیط های یادگیری الکترونیکی دانست. (کیوانی 1399) ارزشیابی و تکالیف، تعامل، آموزش و یادگیری از مهمترین عوامل و راهبرد برای اجرای یادگیری الکترونیکی معرفی کرد. (گلبند و همکاران 1393) اغلب عوامل بر آموزش و یادگیری در کاربرد و اجرای یادگیری الکترونیکی موثر است. در واقع ساختارها مشوق های آموزشی، وجود زیر ساخت ها و ارزشیابی و تکالیف، تعامل و مدیران حمایت گر و نوآور همه به عنوان عواملی مطرح میشوند که بر توانمندی اثر گذار می باشد. در پاسخ به سؤال پنجم پژوهش مبنی بر پیامدهای اثرگذار بر ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان، عوامل اقتصادی به عنوان پیامد و نتیجه حاصل از این مدل در نظر گرفته شده است. این پژوهش با پژوهش های (میرسعیدی 1395)، (کلارک و مایر 2011)، (والکینگتون 2013)، (باچنان 2013) همخوان می باشد. (میر سعیدی 1395) در تحقیق خود پی برد جهت به کارگیری اثربخش آموزش الکترونیکی در دانشگاه علوم پزشکی آزاد اسلامی تهران باید دو بعد

Shiraz health centers, IJME, Vol. 14, No. 8, Pp. 661-7, [In persian].

Akbari, B, Jafari Sani, H, Ajam, A 2015, Design and validation of a quality virtual teaching model in the Iranian higher education system, Pp. 20-25, [In persian].

Alvani, S, Adel, A, Danaeifard, H 1992, Quantitative research methodology in management of 3 comprehensive approaches, Saffar Publications, first edition, Tehran, Pp. 13-23, [In persian]

Al-Gamdi, A, Samarji, A 2016, Perceived barriers towards e-learning by faculty members at a recently established university in Saudi Arabia, International Journal of Information and Education Technology, Vol. 6, No. 1, Pp. 23-28.

Al-Hujran, O, Aloudat, A, Al-Hennawi, H, et al 2013, Challenges to Elearning Success: The student perspective. In Proceedings of the 2013 International Conference

Anari Nejad, A, Mohammadi, M 2014, Practical indicators of e-learning evaluation in Iranian higher education, Pp. 12-17, [In persian].

Boettcher, J 2007, Ten Core Principles for Designing Effective Learning Environments: Insights from Brain Research and Pedagogical Theory, Innovate Journal of Online education, Vol. 3 , No. 3, Pp. 43-55.

Capel, S, Leas K.M, Turner, T 2001, Learning to teach in the secondary school: A companion to school experience ,with a forward by professor peter Mortimor, Pp. 23-34.

Esmail Nia, M, Kuhestani, H, Maqool, A, Nodehi, H 2017, Presenting a model of excellence in virtual education at Farhangian University in order to develop human resources (qualitative study), Quarterly Journal of Human Resource Education and Development. Fourth Year, No. 15 , Pp. 8-10, [In persian].

Gobadegan, R, Akinyosoye-gbonda, O 2010, Barriers to Effective Implementing MBA ELearning Programme: A Survey, African Journal of Basic & Applied Sciences, Vol. 2 , No. 5, Pp. 144- 152.

اقتصادی و اداری - پشتیبانی دانشگاه توسط مدیران در این معاونت ها تقویت شوند. (باچنان 2013) جهت استفاده از یادگیری الکترونیکی در امور آموزشی، لازم است شرایطی چون ایجاد عوامل اقتصادی، زیرساخت های قوی، تدوین استانداردهای آموزشی لازم برای ارزیابی آموزش گران و دانشجویان، فرهنگسازی مناسب، سرمایه گذاری در این زمینه فراهم شود. کاربرد آموزش الکترونیکی در آموزش به عنوان یکی از مسائل کلیدی توسعه فناوری اطلاعات در شرایط فعلی و به عنوان یک چالش در آینده این دانشگاه مطرح است. دانشگاه ها ناگزیر به سازگاری با سیر تحولات و تغییرات جدید هستند. در محیط جدید، نقش مربیان و اساتید عوض خواهد شد. آنها بیشتر نقش تسهیل گر و مربی یا طراحان آموزشی را ایفا خواهند کرد. پس تغییر یا طراحی و راه اندازی سیستم های مدیریت آموزشی متناسب، الزامی است. (والکینگتون 2013) زیرساخت فناوری و اینترنتی، زیرساخت اداری و پشتیبانی و زیرساخت اقتصادی، به نقش آن در توسعه آموزش مجازی در یک نظام آموزشی تأکید دارد. بدیهی است دسترسی به این مهم (استقرار نظام آموزش مجازی و الکترونیکی و تهیه زیرساخت های که نگاه کلان می باشد که تنها با نگاه استراتژیک و جهانی می توان به این مقصود دست یافت. بنابراین آموزش الکترونیکی در کاهش هزینه ی اقامت در خوابگاه، کاهش هزینه ی رفت و آمد و سبب کسب درآمد در کنار تحصیل مؤثر است.

References

Abdous, M 2009, E-learning quality assurance: a process-oriented lifecycle model. Journal of Quality Assurance in Education. Vol. 1 ,No. 1, Pp. 10-51.

Abedi, H 2006, Qualitative research, Seminary and University Quarterly, Vol. 12 , No. 47, pp. 62-79, [In persian].

Ahmadzadeh K, Khosravi A, Arastoopoor S, et al 2014, Assessing the readability of patient education materials about diabetes available in

- Muller, C. L 2001, Masters in nursing students experiences as a member of a virtual classroom on the internet. doctoral dissertation Indiana University, Indiana.
- Naderi Far, M, Qaljaei, F, Jalal al-Dini, A, et all 2016, Challenges of e-learning in medical education, Journal of Education Development in Medical Sciences, Vol. 9 , No. 23 , Pp. 23-34, [In persian].
- Nazeri, N 2017, A Study of Factors Affecting E-Learning in Medical Sciences, Journal of Health Informatics and Biomedicine, Medical Informatics Research Center, Vol. 4 , No. 2 , Pp. 98-107, 1, [In persian].
- Qaraipour, R 2005, Review, identify and rank the most important key factors for success in the implementation and implementation of e-learning system based on video conferencing. Thesis, case study of Kharazmi University, Pp. 45-65, [In persian].
- Rappa, N.A., Yip, D. K.H., Baey, S.C 2009, The Role of Teacher, Student and ICT in Enhancing Student Engagement in Multiuser Virtual Environments, British Journal of Educational Technology, Vol. 40, No. 1, Pp. 61-9.
- Razavizadeh S 2016, Identify the critical success factors (CSF) universities e-learning centers in Iran and evaluation of these factors in Shahid Beheshti University. The thesis Tehran, Pp. 56-67.
- Razeghi, B, Saberi, H 2016. A comparative study of self-regulation and academic achievement among graduate students in e-learning and face-to-face learning systems, Journal of Tehran University of Medical Sciences, Vol. 11 , No. 1, Pp. 32-37, [In persian].
- Salmon, G 2004, E-moderating : The Key to Teaching and Larning Online, 2nd edition, London: Routledge Falmer. Pp. 45-56.
- Sheikh Abu Masudi, R, Soltani, N 2005. Comparison of the effect of e-learning and lecture-based education on nursing students' knowledge about cardiac dysrhythmias. Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences. July 5, 2015, Pp. 43-53, [In persian]
- Golband F, Mojtahedzadeh R, Hosseini AF, et all 2014. Effective E-Learning View Point of Tehran University of Medical Sciences Virtual Faculty Post-Graduate Students. Education Strategy Medical Science. Vol. 7, No. 2, Pp. 93-97
- Grayson, Anderson 2005. E-learning in the 21st century, Theoretical and practical foundations, Science and Technology Publications, Vol. 10 , No. 2 , Pp. 33-39.
- Haj Bagheri Adib, M 2006. Grounded Theory Research Methods, Tehran, Boshra Publications, Pp. 17-26.
- Jafarpour, M, Fayazi, M, Bahramzadeh, M 2008, Study of Key Success Factors in the Development of Virtual Universities in the Country, Proceedings of the Fifth International Conference on Information and Management Technology, Tehran, Iran, Pp. 12-17, [In persian].
- Keyvani, M, Hosseinpour, Z 2020 Electronic Learning, Fourth National Conference on Applied Research in Electrical and Computer Science and Medical Engineering, Shirvan, Paya shahr Research Institute of Atrak, [In persian].
- Mahdiun, R, Qahramani, M, Ferasat khah, M, et.all 2011, Learning quality in e-learning centers; A qualitative study, Journal of Library and Information Research, Vol. 45 , No. 58 , Pp 76-79, [In persian].
- Marshall, S 2013, Evaluating the strategic and leadership challenges of MOOCS. Journal of Online Learning and Teaching, Vol. 9, No. 2, Pp. 216-227.
- Masoumi, D 2007, Quality Improvement in Virtual Universities. 2nd Conference on E-Learning; 2007 Dec 14-16; Zahedan: University of Sistan and Baluchestan.
- Moghaddam, A, Kamalian, A, Orei Yazdani, B 2016, Explaining and Designing an Entrepreneurial Human Resource Management Model: Foundation Data Approach. Journal of Management Improvement, Vol. 12 , No. 3 , Pp. 54-63, [In persian].
- Momeni Rad, A, Akbar, K 2005, Quality assurance in e-learning using e-learning standards, [In persian].

Williams B, Boyle M, Molloy A, et al 2011, Undergraduate paramedic students, attitudes to elearning: Finiding From Five university programs. JRT; Vol. 9, No. 2, Pp. 89-100.

Yamani, N 2017, Virtual Education Development Needs Assessment: Assessment of Readiness in Isfahan University of Medical Sciences, Iranian Journal of Medical Education Special Issue of Transformation and Innovation Packages in Medical Education, Vol. 6, No. 17 , Pp 45-65, [In persian].

Zandi, S, Abedi, D, Yousefi, A 2020, Introduction to e-learning as a new educational technology and its integration in medical education programs, Pp. 65-76, [In persian].

Tarus, J.K., Gichoya, D., Muumbo, A 2015, Challenges of Implementing E-Learning in Kenya: A Case of Kenyan Public Universities, International Review of Research in Open and Distributed Learning, Vol. 16, No. 1, Pp. 76-87.

Walkington, C. A 2013, Using adaptive learning technologies to personalize instruction to student interests: The impact of relevant contexts on performance and learning outcomes, Journal of Educational Psychology ,Vol. 105, No. 4, Pp. 932.

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی‌شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال دوازدهم، شماره 1، بهار 1400

عوامل تاثیر گذار بر ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان مبتنی بر رویکرد نظریه زمینه ای

مرید نیازی: دانشجوی دکتری، گروه مدیریت آموزشی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.
غلام حسین برکت*: عضو هیات علمی، گروه مدیریت آموزشی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.
لیلا بهمنی: عضو هیات علمی، گروه مدیریت آموزشی، واحد امیدیه، دانشگاه آزاد اسلامی، امیدیه، ایران.

چکیده: با توجه به رشد سریع فناوری های آموزشی و به تبع تاثیر پذیری و تغییر جنبه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی حاکم بر جامعه می توان بیان نمود که ماهیت آموزش نیز تحول اساسی می طلبد بنابراین رسالت و مسئولیت دانشگاه فرهنگیان بیش از پیش سنگین تر شده است، زیرا علاوه بر تحول در نظام آموزشی و اصلاحات اساسی در روش های آموزشی به کار گیری آموزش الکترونیکی و کیفی سازی آن باید در زمره فعالیت های این دانشگاه قرار گیرد.

هدف از انجام پژوهش بررسی عوامل تاثیر گذار بر ارتقای کیفیت آموزشی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان با استفاده از نظریه زمینه ای بود جامعه آماری پژوهش، از مدیران و مسئولین دانشگاه فرهنگیان، خبرگان، صاحب نظران و اساتید برجسته این دانشگاه، تشکیل یافته و در بخش کیفی پژوهش نمونه گیری به صورت هدفمند و در بخش کمی روش نمونه گیری به صورت طبقه‌ای- تصادفی انجام شد. جهت انجام پژوهش روش تحقیق آمیخته استفاده شد. جهت تجزیه و تحلیل دادهها از کدگذاری باز و محوری استفاده شد. نتایج گویای 142 کد مفهومی و 12 مقوله تاثیر گذار بر ارتقای کیفیت آموزش الکترونیکی دانشگاه فرهنگیان استان خوزستان که به صورت موجبات علی(عوامل انسانی)، مقوله اصلی ارتقای کیفیت آموزش الکترونیک(برنامه درسی، محتوا، اهداف)، راهبردها(ارزشیابی و تکالیف تعامل آموزش و یادگیری)، شرایط زمینه‌ای(مدیریتی و زیرساختی، زیرساختها و پشتیبانی)، شرایط مداخله‌گر(رسانه آموزشی، عوامل اجتماعی، فرهنگی و اخلاقی) و پیامدها(عوامل اقتصادی) جای گرفتند.

واژگان کلیدی: ارتقای کیفیت، دانشگاه فرهنگیان، گراند تئوری.

***نویسنده مسؤول:** عضو هیات علمی، گروه مدیریت آموزشی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

Email: v_data@yahoo.com